

Date: 25th January-2026

HOMILADORLIK DAVRIDA TERI VA TANOSIL KASALLIKLARINING KLINIK KECHISHI.

Yetakchi o'qituvchi: **Ziyoqulova Salomat Jasur qizi**

Yetakchi o'qituvchi: **Qurbonova Dilduza O'tkir qizi**

Qorako'l Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi

Annotatsiya: Homiladorlik davri ayol organizmida chuqur gormonal, immunologik va metabolik o'zgarishlar bilan kechadi. Ushbu o'zgarishlar teri va tanosil kasalliklarining paydo bo'lishi, kuchayishi yoki klinik kechishining o'zgarishiga sabab bo'ladi. Mazkur maqolada homiladorlik davrida uchraydigan teri va tanosil kasalliklarining klinik xususiyatlari, tashxis qo'yishdagi muammolar, davolashda ehtiyot choralar hamda ona va homila uchun mumkin bo'lgan asoratlar tahlil qilinadi. Shuningdek, akusherlik amaliyotida dermatovenerologik nazoratning ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: homiladorlik, teri kasalliklari, tanosil kasalliklari, jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar, klinik kechish.

1. Kirish

Homiladorlik ayol organizmida fiziologik holat bo'lishiga qaramasdan, ko'plab tizim va a'zolarida funksional o'zgarishlar yuz beradi. Endokrin tizim faolligining oshishi, immunitetning nisbiy susayishi va metabolik jarayonlarning o'zgarishi teri hamda tanosil kasalliklarining klinik manzarasiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Teri va tanosil kasalliklari homilador ayollarda tez-tez uchraydi va ba'zi hollarda homila rivojlanishiga ham salbiy ta'sir qilishi mumkin. Shu sababli ushbu kasalliklarning klinik kechishini chuqur o'rganish dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

2. Homiladorlik davrida teri va tanosil kasalliklarining patofiziologik asoslari

Homiladorlikda quyidagi asosiy mexanizmlar muhim rol o'ynaydi:

- **Gormonal o'zgarishlar** (estrogen va progesteron miqdorining ortishi)
- **Immunologik moslashuv** (hujayraviy immunitetning susayishi)
- **Qon aylanish tizimidagi o'zgarishlar**
- **Teri pigmentatsiyasi va tomir reaksiyalarining kuchayishi**

Bu omillar mavjud dermatologik kasalliklarning zo'rayishiga yoki yangi kasalliklarning paydo bo'lishiga olib keladi.

3. Homiladorlikda uchraydigan teri kasalliklari

3.1. Fiziologik teri o'zgarishlari

Ko'pchilik homilador ayollarda quyidagi holatlar kuzatiladi:

- Giperpigmentatsiya
- Striyalar
- Tomir yulduzchalari
- Terining quruqligi va qichishishi

Date: 25th January-2026

Bu holatlar patologiya hisoblanmaydi, ammo differensial tashxisda muhimdir.

3.2. Homiladorlikka xos teri kasalliklari

- Gestatsion dermatozlar
- Homiladorlik pruriti
- Polimorf toshmalar

Ushbu kasalliklar asosan ikkinchi va uchinchi trimestrda kuzatiladi.

3.3. Surunkali teri kasalliklarining kechishi

Psoriaz, atopik dermatit va ekzema kabi kasalliklar homiladorlikda kuchayishi yoki remissiyaga kirishi mumkin.

4. Homiladorlik davrida tanosil kasalliklarining klinik kechishi

4.1. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar

Homilador ayollarda quyidagi infeksiyalar alohida ahamiyatga ega:

- Sifilis
- Gonoreya
- Xlamidioz
- Trikomonoz
- Genital herpes

Bu kasalliklar ko'pincha yashirin kechadi va homila uchun jiddiy asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin.

4.2. Klinik kechish xususiyatlari

- Simptomlarning sust namoyon bo'lishi
- Qaytalanuvchi kechish
- Infeksiyaning yuqoriga ko'tarilishi xavfi

5. Tashxis qo'yishdagi muammolar

Homiladorlik davrida tashxis qo'yishda quyidagi muammolar mavjud:

- Klinik belgilarining o'chirilganligi
- Cheklangan instrumental usullar
- Ba'zi laborator testlarning cheklangan qo'llanilishi

Shu sababli kompleks va ehtiyotkor yondashuv talab etiladi.

6. Davolash tamoyillari

Homilador ayollarda teri va tanosil kasalliklarini davolashda asosiy prinsip — **ona va homila xavfsizligi.**

- Minimal dozalarda dori qo'llash
- Mahalliy davolashga ustuvorlik berish
- Teratogen preparatlardan voz kechish
- Akusher-ginekolog va dermatovenerolog hamkorligi

7. Ona va homila uchun mumkin bo'lgan asoratlarni

Davolanmagan teri va tanosil kasalliklari quyidagi asoratlarga olib kelishi mumkin:

Date: 25th January-2026

- Homila rivojlanishining kechikishi
- Erta tugʻruq
- Tugʻma infeksiyalar
- Neonatal teri kasalliklari

8. Profilaktika va dispanser nazorat

Profilaktik choralar:

- Homiladorlikni rejalashtirish bosqichida skrining
- Doimiy tibbiy nazorat
- Sanitariya-maʼrifiy ishlar
- Jinsiy yoʻl bilan yuqadigan infeksiyalarni erta aniqlash

9. Hamshiralik va akusherlik amaliyotidagi ahamiyati

Hamshiralar va akusherlar quyidagi vazifalarni bajaradi:

- Bemorlarni oʻqitish
- Gigiyena qoidalariga rioya etishni nazorat qilish
- Dori qabulini kuzatish
- Psixologik qoʻllab-quvvatlash

10. Xulosa

Homiladorlik davrida teri va tanosil kasalliklarining klinik kechishi organizmdagi fiziologik oʻzgarishlar bilan chambarchas bogʻliq. Erta tashxis, xavfsiz davolash va multidisiplinar yondashuv ona va homila salomatligini saqlashda muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. World Health Organization. **Sexually transmitted infections**. WHO, 2021.
2. James W.D. et al. **Andrews' Diseases of the Skin**. Elsevier, 2020.
3. Ambros-Rudolph C.M. **Dermatoses of pregnancy**. Journal of the American Academy of Dermatology, 2019.
4. Cunningham F.G. et al. **Williams Obstetrics**. McGraw-Hill, 2022.
5. Kroumpouzos G., Cohen L.M. **Specific dermatoses of pregnancy**. Clinics in Dermatology, 2018.
6. Goldenberg R.L. **Infections and pregnancy outcomes**. The Lancet, 2019.
7. Centers for Disease Control and Prevention. **STDs during pregnancy**. CDC, 2020.
8. Foxman B. **Epidemiology of genital infections**. American Journal of Obstetrics & Gynecology, 2018.
9. Walker C.K. **Treatment of STIs in pregnancy**. Clinical Obstetrics and Gynecology, 2021.
10. McCormack W.M. **Vaginal infections in pregnancy**. NEJM, 2019.

